

Unele aspecte teoretice de selectare a vocabularului în scopul predării

Autor: R. Railean

Articolul prezintă principiile de bază ale selectării, prezentării și predării unităților de vocabular ce urmează a fi însușite în cadrul unui curs de limbă străină. Respectarea acestor principii va constitui primul pas spre realizarea reușită a obiectivelor didactice a oricărui profesor.

Una dintre cele mai importante probleme cu care se confruntă didacticienii și autorii de manuale în cadrul predării limbilor străine este selectarea minimului lexical în conformitate cu treapta de învățământ și predarea acestuia. Există mai multe modalități de selectare a unităților de vocabular care urmează a fi însușite în cadrul unui anumit curs. Spre exemplu dacă vorbim la tema “*Engineering*” această selecție se poate face în funcție de următoarele criterii de bază:

statistice (sunt selectate și predate cuvintele uzuale cele mai frecvente: *engineering, mechanics, scientific, efficient etc.*);

metodice (se ține cont de scopurile instruirii: *statics, dynamics, strength, motion*);

lingvistice (la baza selectării se pun asemenea caracteristici ale cuvântului, cum ar fi capacitatea combinatorie, valoarea semantică și caracterul polisemantic).

În lucrările sale John J. Pikulski susține că există de asemenea și o serie de criterii secundare precum cel tematic, al frecvenței și cele care se sprijină pe importanța comunicativă și didactico-metodică a cuvântului respectiv [1].

În continuare ne vom referi, în particular la criteriile lingvistice. Așadar, capacitatea combinatorie este însușirea cuvântului de a se combina cu alte cuvinte în cadrul enunțului. Conform acestui criteriu urmează să fie selectate și incluse în cursul de predare a limbii străine acele cuvinte care se pot combina cu un număr mare de cuvinte. Spre exemplu: *engineer* poate fi combinat cu

următoarele verbe: *to deal with, to require, to withstand, to solve, to design, to develop, to invent, to test, to analyze, to handle, to make drawings, to discover, to perform, to provide, to calculate* ș.a

Dacă ținem cont de valoarea semantică, vom selecta pentru a fi incluse în vocabular, cuvintele ce denumesc noțiuni ce fac parte din experiența imediată a studentului, noțiuni care exprimă obiecte sau fenomene întâlnite foarte frecvent în activitatea zilnică a acestuia, precum: *machine-tools, lathe, cutting tool, turret* ș.a. [2].

După cum se știe, între numărul de sensuri pe care le are un cuvânt și frecvența acestuia în vorbire există o legătură directă: cu cât un cuvânt este folosit mai des, cu atât mai multe sensuri el are. Spre exemplu, făcând referință la aceeași temă “*Engineering*”, cuvântul *design* are ca sinonime: *architecture, arrangement, blueprint, chart, composition, conception, constitution, construction, diagram, doodle, drawing, form, formation, makeup, map, method, model, picture, plan, scheme, study* ș.a. Prin urmare, cuvintele polisemantice au o importanță foarte mare din punct de vedere comunicativ.

Prezentarea vocabularului nou presupune elucidarea următoarelor două aspecte:

- concretizarea modelului de pronunțare și scriere a cuvântului
- precizarea conținutului semantic al cuvântului prin semantizare [3].

În lucrarea sa “*The Practice of English Language Teaching*”, Harmer J. definește semantizarea ca fiind o modalitate de comunicare a informației despre conținutul semantic al cuvântului în vederea utilizării lui corecte în vorbire [4]. El susține că semantizarea cuvântului este un proces complex, care implică următoarele tipuri de informații:

- a) informația despre valoarea absolută a cuvântului (sensul lexical), de ex. *Device (n) – piece of equipment, invented or adapted, for a special purpose;*

b) informația despre valoarea relativă a cuvântului (capacitatea de a avea sinonime, antonime omonime, paronime, valoarea stilistică), ex. *device – apparatus*;

În funcție de mijloacele de decodare a sensului lexical al cuvintelor, semantizarea este de două feluri:

1. semantizare prin traducere: presupune prezentarea echivalentului în limba maternă;

2. semantizare fără traducere .

În acest context precizăm că semantizarea fără traducere pare a fi mai eficientă deoarece poate fi realizată prin diverse metode:

a) Demonstrarea fizică a obiectelor, imaginilor, acțiunilor etc. Cu ajutorul mijloacelor intuitive pot fi semantizate cuvintele care denumesc obiecte concrete, noțiuni legate de spațiu etc.

Mijloacele intuitive sunt folosite mai des în etapa incipientă de predare a limbii. Cele mai frecvente mijloace de semantizare intuitivă a cuvintelor sunt: *imaginea și observarea directă a realității* [5].

b) Explicarea sensului cuvintelor în limba străină cu ajutorul definiției, folosind cuvintele deja cunoscute din limba studiată; Ex: *To equip – to supply with what is needed for a special purpose* Vom observa că apelarea la definiții semantice pentru explicarea sensului cuvintelor presupune utilizarea cuvintelor de uz general, deci a cuvintelor cel mai frecvent utilizate.

c) Indicarea genericului sau încadrarea cuvântului într-un anumit grup semantic pe baza relațiilor semantice, ex: *tool, container, material, etc.*

d) Folosirea antonimelor. Acestea pot explica un sens dacă celălalt e bine cunoscut. Antonimul poate fi explicat printr-o negare a termenului cunoscut: *hardness - softness*.

e) Utilizarea sinonimelor: *hardness - rigidity*;; *renitency; inflexibility* etc. Precizarea semnificației unui cuvânt prin echivalența de sens este posibilă doar la o etapă mai avansată de cunoaștere a limbii.

f) Analiza derivațională. Semantizarea cuvântului se face prin raportare la cuvintele înrudite, adică pe baza relațiilor de derivare formale cu cuvinte înrudite: *welder- welding, to weld, weld*.

g) Folosirea cuvântului într-un context specific. Cuvântul semantizat este inclus într-un context care poate sugera o anumită informație privind sensul cuvântului: “An example of *a machine* is an electric bread maker”.

După cum putem observa, printre mijloacele de semantizare fără traducere a cuvintelor se disting: 1) mijloace vizuale, intuitive și 2) mijloace lingvistice. Mijloacele lingvistice sunt cu atât mai mult folosite, cu cât crește nivelul de cunoaștere a studenților [6].

În concluzie putem menționa că la predarea vocabularului este necesar să ținem cont de toate criteriile menționate mai sus, fiecare dintre ele având rolul său în procesul de predare. De asemenea constatăm că aplicarea criteriilor sus enumerate se efectuează conform nivelului lingvistic al grupului de studenți.

Bibliografie:

1. Pikulski J. J., Templeton Sh., *Teaching and Developing Vocabulary: Key to Long-Term Reading Success*, Current Research 2008. p. 82.
2. Corson D., *The learning and use of academic English words*, Language Learning 1997. p.47, p. 67.
3. Carter R., McCarthy M., *Vocabulary and language teaching*. London: Longman 1991p. 43.
4. Harmer J., *The Practice of English Language Teaching*. London, Longman 2004. p. 23.
5. Candlin C. N., “Syllabuses Design as a Critical Process”, *Language Learning and Communication*, 2, 3/1984. p. 91.
6. Lewis M., *Pedagogical Implications of the Lexical Approach. Second Language Vocabulary Acquisition: A Rationale for Pedagogy*, New York: CUP, 1997. p. 44.